

Αναζητώντας την αλήθεια

ΠΛΑΤΩΝ - ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ

- Ο Πλάτων ήταν μαθητής του
- Ο Αριστοτέλης ήταν μαθητής του
- Μαθητής του Αριστοτέλη υπήρξε ο
- Ο ίδρυσε την Ακαδημία
- Ο ίδρυσε το Λύκειο
- Πατέρας της Λογικής και του υλισμού ήταν ο
- Πατέρας του ιδεαλισμού ήταν ο

ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Κατά τον **Αριστοτέλη**, μια έννοια είναι δυνατό να οριστεί «κατά πλάτος» και «κατά βάθος».

Το **πλάτος** μιας έννοιας είναι το σύνολο των αντικειμένων που αντιπροσωπεύει η έννοια αυτή. Για παράδειγμα, το πλάτος της έννοιας «τρίγωνο» είναι το σύνολο όλων των δυνατών τριγωνικών (αισθητών ή νοητών) αντικειμένων.

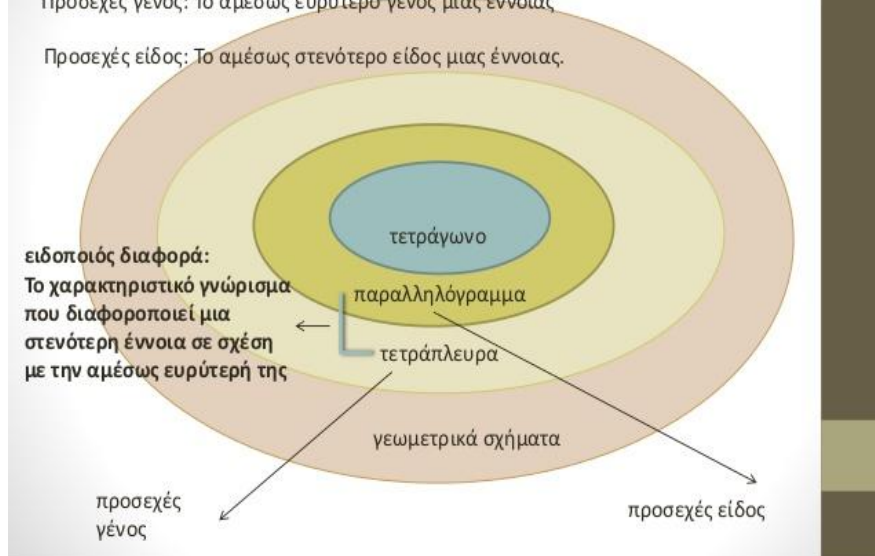
Από την άλλη πλευρά, **βάθος** είναι το σύνολο των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων τα οποία είναι κοινά σε όλα τα αντικείμενα που αντιπροσωπεύει η έννοια. Για παράδειγμα, το βάθος της έννοιας "τρίγωνο" αποτελείται από τα εξής χαρακτηριστικά γνωρίσματα: Κλειστό επίπεδο σχήμα, τρεις πλευρές, τρεις κορυφές. Στη σύγχρονη επιστήμη αντί για τους όρους πλάτος και βάθος χρησιμοποιούν αντίστοιχα τους όρους **έκταση** και **ένταση**.

Ειδοποιός διαφορά

Προσεχές γένος: Το αμέσως ευρύτερο γένος μιας έννοιας

Προσεχές είδος: Το αμέσως στενότερο είδος μιας έννοιας.

ειδοποιός διαφορά:
Το χαρακτηριστικό γνώρισμα που διαφοροποιεί μια στενότερη έννοια σε σχέση με την αμέσως ευρύτερή της

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

<u>ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ (ως προς τη μορφή)</u>	<u>ΑΛΗΘΕΙΑ (ως προς το περιεχόμενο)</u>
= Οι προκείμενες οδηγούν με λογική ακολουθία και αναγκαιότητα στο συμπέρασμα . Χαρακτηρισμός : έγκυρο ή άκυρο επιχείρημα	= Οι προκείμενες ανταποκρίνονται στην αντικειμενική πραγματικότητα. (Προσοχή: όχι σε υποκειμενικές κρίσεις και γνώμες) Χαρακτηρισμός: αληθές ή ψευδές επιχείρημα
ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ + ΑΛΗΘΕΙΑ = ΟΡΘΟΤΗΤΑ	

Φιλοσοφία της γλώσσας ονομάζεται η λογική διερεύνηση της φύσης, των απαρχών και της χρήσης της γλώσσας. Ως θέμα, η **φιλοσοφία** της γλώσσας για τους **αναλυτικούς φιλοσόφους** ασχολείται με τέσσερα θεμελιώδη προβλήματα: τη φύση της **σημασίας**, τη χρήση της γλώσσας, τη γνώση της γλώσσας (*language cognition*), και τη σχέση μεταξύ γλώσσας και πραγματικότητας.

«Πώς σκεφτόμαστε;» (Πλάτωνας)

σελ. 33, κείμενα 1, 2

- Με ποιο συλλογισμό ο Ξένος αποδεικνύει ότι σκέψη και γλώσσα είναι το ίδιο πράγμα;
- Ποια διττή σημασία έχει η λέξη «λόγος»;
- Ποιο είναι το τελικό πόρισμα της έρευνας του Τσόμσκυ;
- Έχετε αναρωτηθεί ποτέ τι είναι η λέξη;
(«Όνομα είναι ένας ήχος της φωνής που έχει κάποια σημασία κατά συνθήκη» Αριστοτέλης)

Η γλώσσα αποτελείται από Η είναι το μικρότερο τμήμα της γλώσσας που έχει νόημα.

Πώς μια λέξη είναι δυνατόν να έχει νόημα;

- α. Ορίζει κάτι πολύ συγκεκριμένο
 - β. Είναι δυνατόν να οριστεί από άλλες λέξεις
 - γ. Αναφέρεται σε έννοια καθολική
 - ✓ Γιατί είναι δυνατή η μετάφραση των λέξεων από τη μία γλώσσα στην άλλη;
- (σελ. 35 «Η ερμηνεία των ονείρων»)

ΚΑΘΟΛΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

Εκτός από τις έννοιες που δηλώνουν σύνολο πραγμάτων (π.χ. βιβλίο) έχουμε και έννοιες που δηλώνουν χαρακτηριστικά πραγμάτων (π.χ. δικαιοσύνη, λευκό)

- ↳ Πώς θα τις ορίσουμε;
- ↳ Μήπως υπάρχει μία κοινή φύση που συνδέει π.χ. όλες τις δίκαιες πράξεις;
- ↳ Υπάρχουν διαβαθμίσεις σε αυτές τις έννοιες;
- ↳ Μήπως υπάρχει μία καθαρή ουσία που είναι πάντα η ίδια και προσδίδει στα επιμέρους το χαρακτηριστικό αυτό (π.χ. λευκά αντικείμενα, δίκαιες πράξεις) ;

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΠΛΑΤΩΝΑ

Ο Πλάτωνας ονομάζει τις καθарές αυτές ουσίες ιδέες. Οι ιδέες είναι πράγματα υπαρκτά, ανεξάρτητα από τον αισθητό κόσμο, αιώνια και αμετάβλητα, που μπορούμε να τα προσεγγίσουμε και να τα γνωρίσουμε μόνο με το νου και όχι με τις αισθήσεις.

⇒ Υπάρχουν δύο κόσμοι: Ο κόσμος, της εμπειρίας και ο κόσμος, των ιδεών.

Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Οι ουσίες αυτές ονομάζονται «τα καθ' όλου». Δεν είναι ξεχωριστά από τα φυσικά αντικείμενα, αλλά προκύπτουν μέσα από τη νοητική αφαίρεση.

ΠΟΙΟΙ ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

* σελ. 257, 275

Αυτό που υπάρχει στο μυαλό μας για την καθολική έννοια είναι η σκέψη για την έννοια και όχι η ίδια η έννοια. Διαφορετικά κάθε έννοια θα διέφερε από άνθρωπο σε άνθρωπο.

ΚΑΠΟΙΟΙ ΔΙΑΦΩΝΟΥΝ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ

Οι καθολικές έννοιες δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν με κανένα τρόπο. Εχουμε μόνο επιμέρους ατομικά πράγματα. Υπάρχουν γενικές λέξεις (π.χ. λευκό) αλλά όχι έννοιες (π.χ. λευκότητα). Η θεωρία αυτή λέγεται ονοματοκρατία (νομιναλισμός) και διατυπώθηκε κατά το Μεσαίωνα.

- ✓ Αν όμως δεν υπάρχουν γενικές ιδιότητες πώς θα κατηγοριοποιήσουμε τα πράγματα;

Εμπειρισμός στη **φιλοσοφία** ονομάζεται η θεωρία που υποστηρίζει πως η πηγή και τα συστατικά της ανθρώπινης γνώσης προέρχονται από την εμπειρία που αποκτάται μέσω των αισθήσεων. Αυτές μπορεί να είναι είτε οι πέντε αισθήσεις (**ακοή, όραση, αφή, όσφρηση, γεύση**) ή εσωτερικές αισθήσεις όπως ο **πόνος** και η **ευχαρίστηση**.